KOMUNIKAT
Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

Nr. 70 1. września 1944 W.P. Rok VI.

I. SPRAWY POLSKIE.

"Times" w artykule z dn. 31. VIII. omawiającym sprawy polskie uważa, iż uznanie A.K. przez W. Brytanię i St. Zjednoczone za kombatanta oznacza, że do uczucia podziwu dla tych krajów dla bohaterskiej walki A.K. dołącza się chęć przyjścia z pomocą wobec okrucieństw popełnianych przez Niemcy na żołnierzach A.K. Poruszając sprawy stosunków polsko-sow. dziennik twierdzi, że wypadki XIX wieku dowiodły, iż interwencja państw zachodnich w sprawie Polski i najlepsza nawet dobra wola nie dawały rezultatów. Powstanie Polski niepodległej zmieniło wprawdzie sytuację, ale doświadczenie uczy, że historia lubi się powtarzać nawet w zmienionych warunkach.

"News Chronicle" z dn. 31. VIII. podaje reportaż z obozu w Majdanku pod Lublinem i omawia w związku z tym kwestię wymordowania Żydów w Polsce. Za zbrodnię tę ponosi odpowiedzialność naród niem. jako całość. Rządy W. Brytanii i St. Zjednocz. uznały 29. VIII. A.K. za kombatanta. Polska A.K. stanowi sojuszniczą jednostkę armii regularnej. Niemcy ponoszą odpowiedzialność za wszelkie represje, stosowane wobec żołnierzy A.K. W związku z tym faktem, Rząd Rzpltej wydał 30. VIII. oświadczenie stwierdzające, iż polska A.K. stanowi część Sił Zbrojnych Rzpltej, podlega dowództwu gen. dywizji Bora. Żołnierze polscy A.K. walczą w mundurach i z opaskami na ręku. Sprawcy represji wobec żołnierzy A.K. pociągnięci zostaną do odpowiedzialności.

W Warszawie toczą się nadal ciężkie walki na Stare Miasto o niesłabnącym nacisku niem. Wg komunikatu gen. Bora 29. VIII. Polacy utracili gmach państw. wytwórni papieru i katedrę św. Jana, która kilkakrotnie przechodziła z rąk do rąk. Zdobytych zostało kilkadziesiąt granatów gazowych. Na dolnym Mokotowie opanowane zostały przez A.K. ulice Nowosielecka, Podchorążych, Stępińskich, Górska. Całe miasto znajduje się pod ciężkim ogniem moździerzy. Niemcy sprowadzili ostatnio moździerze kaliber 60 cm. oraz 200 czołgów, co równoznaczne jest jednej dywizji pancernej.

"Błyskawica" podaje, iż Niemcy przeprowadzają planowe palenie Wilanowa, oraz rozstrzeliwują jeńców polskich. "Błyskawica" nadała apel Warszawy do ludności Wilna i Lwowa, dwu kresowych bastionów polskości, z którymi stolica Polski czuje się nierozerwalnie złączona.

30. VIII. odbyło się posiedzenie Rady Ministr., w czasie którego rozpatrzona została sytuacja, na podstawie sprawozdania premiera o wynikach interwencji w sprawie pomocy dla Warszawy i uznania przez Sprzymierzonych A.K. za kombatanta.

Memoriał w sprawie stosunków polsko-sow. uzgodniony przez Radę Ministrów z Radą Jedności Narodowej w Warszawie przesłany został do wiadomości rządu sow.

30. VIII. przemawiał do walczącej Warszawy poseł Izby Gmin James Worker, przedstawiciel robotników ang. "Śledzimy z ogromnym zainteresowaniem walkę, jaką toczy bohaterski lud pol. prawdziwy dowódca demokracji. Gardzicie wszelką tyranią i samowładztwem. Ufamy, że utrzymacie wysoko sztandar wolności i równości".

Komunikat gen. Bora z dn. 30. VIII. podaje, iż szczególnie silnie npl naciera z ulic Świętojańskiej i Piwnej. Na Mokotowie natarcie npla w rej. Rakowca odparto. Po przeprowadzonej ewakuacji Marymontu npl podpalił całą dzielnicę. Na Żoliborzu npl rozbudowuje swoje stanowiska w okolicy Cytadeli. Oddziały A.K. zmuszone zostały do opuszczenia placu Zamkowego. Ulice Chłodna, Krochmalna, Pańska, Wronia w 60% zniszczone. Niemcy zrzucają ulotki podpisane fałszywie, w imieniu Pol. Czerw. Krzyża, wzywające ludność do opuszczenia stolicy.

Radio portugalskie donosi, iż chargée d'affaires przyjęty został przez prem. Salazara. Omawiana była sytuacja Warszawy i kwestia ewakuowanej ludności w Pruszkowie. Wynik rozmowy: portugalski Czerw. Krzyż wystosował apel do międzynarodowego Czerw. Krzyża z prośbą o natychmiastową pomoc dla Warszawy w żywności, odzieży i lekach.

Doniesienia ze zbiegłym z niewoli żołnierzu australijskim, który wal-

czy w A.K. dotarły do Australii.

Oddziały pol. walczące w Italii zdobyły Pesaro. Korespondent PATA donosi, iż żołnierze II-Go Korpusu musieli zdobywać dom za domem, ulicę za ulicą. Niemcy zmienili bowiem Pesaro na twierdzę broniącą dostępu do linii Gotów.

Obecnie zostało podane do wiadomości, iż d-ca A.K. otrzymał w uznaniu zasług złoty Krzyż V.M. IV klasy i stopień generała dywizji.

1.IX. w 5-tą rocznicę agresyi niem. przemówi do Kraju przez radio o godz. 23.15 czasu niem. Pan Prezydent Rzeczypospolitej. Tegoż dnia o 19.45 przemawiać będzie Premier Mikołajczyk.

31.VIII. Pan Prezydent Rzplitej przyjął przysięgę od nowomianowanego członka Rady Narodowej w miejsce ś.p. dr. Tadeusza Kiełpińskiego p. Adama Ponikowskiego.

II. SYTUACJA NA FRONTACH.

ZACHÓD: W północnej Francji wojska ang. zajęły Beauvais, i Amiens, zaś wojska kanad. Rouen, wdzierając się w ten sposób głęboko w obszar wyrzutni rakietowych. Wojska amer. zajęły Chateau Thierry, Chalons sur Marne, Soissons dochodząc do Saon i dotarły do Sommy 50 km. od granicy belg. oraz wkroczyły do Saint Dizier 140 klm. od granicy niem.

Na południu woj. sojusz. przeszły przez Niceę i posunęły się ku granicy włoskiej od której są o 20 klm. i idą do Rodanu.

O usuniętym marsz. Klugu krążą pogłoski, iż został ranny i zmarł na atak sercowy w kwaterze Hitlera.

Stosunek sił czołgów alian. do niem. wynosi we Francji 30:1.

POŁUDNIE

Oddziały pol. zdobyły Pesaro. Wszystkie siły niem. zostały wyparte na główną linię Gotów.

Delegacja bułgarska przybyła do Kairu dla podpisania warunków zawieszenia broni. Rząd sow. oświadczył, iż deklaracja Bułgarii o neutralności jest niewystarczająca. Oświadczenie to uzgodnione z Aliantami tłumaczy prasa jako ograniczenie możliwości dyskusji ze strony Bułgarii. Zrobi ona co jej każą.

Delegacja rum. do rokowań pok. przybyła 30-go do Moskwy. Król Piotr mianował ponownie jug. wodzem nacz. Michajłowicza. Niemcy rozpoczęli 29-go okupację Słowacji. Toczą się zacięte walki z oddziałami słowackimi o Przerov i Zilinę.

Z ostatniej chwili:

Premier Mikołajczyk oświadczył 31-go iż do Moskwy wysłane zostało memorandum w sprawie stosunków polsko-sow. Celem propozycji jest utrzymanie pełnej niezależności i suwerenności Polski, stworzenie dobrych stosunków między Polską a Zw. Sow., zabezpieczenie pokoju przed ponowną agresją niem. Z chwilą oswobodzenia Polski ma zostać utworzony nowy rząd, w skład którego weszliby przedstawiciele 4-rech stronnictw dotychczasowych i PPR tworząca trzon Komitetu Wyzwolenia. Memorandum wysuwa propozycję w sprawie zagadnień granicznych. Wyjątki z oświadczenia Premiera: "1.IX. mija pięć lat od chwili agresji niem. na Polskę. Polska przeciwstawiła się zbrojnie, świadcząc tym, iż wolny naród nie poddaje się bez walki i wyrwała cały świat z krainy złudzeń co do istotnych celów hitlerowskich. Każdy musi przyznać, że przez tych pięć lat Polacy nie przestali walczyć ani na chwilę czy to w Kraju czy też poza Jego granicami. Moja podróż do Moskwy, która doszła do skutku za zgodą Stalina i przy poparciu W, Bryt. i USA pozwoliła mi zorientować się w stanowisku rządu sow. i Kom. Wyz. Ponieważ jednak w czasie od opuszczenia przeze mnie Londynu do przybycia mojego do Moskwy rząd sow. zawarł pewne umowy z Komitetem, wyłoniła się konieczność powrotu do Londynu dla konsultacji. Sądzę, że poparcie tego projektu przez Sow. W, Bryt. i St, Zjed. może kazać zapomnieć raz na zawsze o przeszłości w interesie przyszłości."Premier wspomniał również, iż nie udzielenie pomocy Warszawie wywołało wśród jej obrońców wielki żal i uczucie osamotnienia i rozgoryczenia.

"Times" z 31-go stawia zarzut Zw. Sow. iż mimo ciągłych zachęcań do stawiania przez Polskę oporu zbrojnego nie zgodził się nawet na lądowanie samol. amer. poza frontem sow. dla niesienia pomocy A.K. w Warszawie.

Ofenzywa Sprzym. we Francji czyni szybkie postępy. Woj. bryt., które zajęły Amiens przebywając w ciągu 48 godz. 100 klm. stworzyły silny przyczółek n/Sommą. Amerykanie zajęli Reims, minęli Laon i znajdują się 25 klm. od granicy belg. Sojusznicy zajęli wiele baz dla drugiej broni niem. V 2. Na połud. zajęto bez oporu Montpellier, Bezier,

PIĘCIOLECIE NASZEJ MARTYROLOGII.

Mógłby ktoś poprawić, iż nie tylko n a s z e j lecz o g ó l n o l u d z k i e j - jednakże każdy nieuprzedzony sędzia uznać musi, iż w tym oceanie nieszczęść ludzkości nasz przydział jest największy. To też nie dziw, iż mimo wszelkiego altruizmu budzić się w nas zaczyna żal i zazdrość w stosunku do innych narodów: nie zasłużonych ale szczęśliwych. Exemplum: Francja. Główna winowajczyni faktu, iż katastrofa wojenna nie została powstrzymana projektowaną w r. 1933 przez Piłsudskiego wojną prewencyjną, jak również faktu nieprzygotowania wojny i kapitulacji w r. 1940 - jest oto obecnie wolna, prawdziwie wolna.

A my?

Piąty tydzień krwawi się Warszawa i daremnie żąda pomocy od Aliantów. Na całym terenie Polski na wschód od Wisły rządzą się bolszewicy, jak szare gęsi. Z naszego terenu rejstrują i pędzą młodzież niewiadomo dokąd i w jakim celu. Przed resztą ludności stoi widmo paszportyzacji jako obywateli ZSRR. i wszystkich konsekwencji z tego wynikających.

Czy nie za drogo opłaca pan Churchill fawory marszałka Stalina? i jak długo trwać będzie ten flirt?

Oto pytania i obawy, gnębiące nas w tę piątą rocznicę wybuchu wojny. Oto rubryka w i n i e n na tym pięcioletnim koncie wojennym.

Rubryka m a ?

Agonia Niemiec rozpoczęta. Koniec jednego wroga naszego bliski. Wkład Polski w obecną wojnę niewątpliwej wartości dla każdego - prócz wrogów naszych, iż wkład ten uznaje Anglia i Ameryka - dowodem tego wysuwanie oddziałów polskiej armii przy zajmowaniu ważniejszych ośrodków. Przykład: Rzym - Paryż.

A dalej: Tak jakoś wygląda, iż coś psuje się w tym alianckim romansie ze Stalinem. Sami bolszewicy tak twierdzą. Ich polityczni mówcy zaczynają podkreślać na mityngach "nieszczerość" polityki Anglii i Ameryki. Pewnie, iż wróżyć to może nowy etap wojny, ale nawet ta ewentualność lepszą jest niż ustalenie obecnej naszej rzeczywistości.

A wreszcie może i najważniejsza pozycja w rubryce m a naszego konta.

Naród sam otrząsnął się już z zakłamania, w jakie go spowijali swoi i obcy, iż my sami, iż rząd polski był "sprawcą katastrofy wojennej". Dziś każdy Polak wie, iż przyczyny katastrofy wojennej trzeba szukać w nieprzygotowaniu Francji i Anglii i w perfidii bolszewii. Dziś każdy Polak dumny jest z roli Polski w tej wojnie. Świadomy, iż jej bohaterska decyzja na znoszenie martyrologii wojennej ocaliła świat od złożenia głowy pod but pruski. Świadomy również i tej prawdy, iż opór polski przeciw snom o potędze Stalina jest obroną świata przed grożącym mu butem bolszewickim.

OO

WŚRÓD KOMUNY.

Komitet Wyzwolenia w Lublinie narzeka coraz bardziej na niewdzięczną Polskę. Społeczeństwo lubelskie odseparowało się jaknajdokładniej od "wyzwolenców". Zarządzenia władz Komitetu są lekceważone przez wszystkich, nawet przez dozorców domowych. Nikt nie zgłasza się do współpracy. Bat'ko Stalin zakazał mówić o komuniźmie. Ma się tylko operować demokracją, pod którą przecież wszystko się zmieści. Ale i na tym, ludzie prędko się poznali i nie chcą rzekomej demokracji z rąk oprawców katyńskich.

15-go sierpnia po polowym nabożeństwie odbyła się przez miasto defilada wojsk Berlinga. Wypadła ona nad wyraz nędznie. Żadnych okrzyków, ani oklasków. Słabo wyglądające oddziały maszerowały wśród zupełnego milczenia.

Wszystkie dywizje Berlinga, a jest ich pięć znajdują się już na terenie

Polski. Najznamienniejszą ich cechą jest brak oficerów i podoficerów. Brakowi temu zaradzono w ten sposób, że wcielono do oddziałów Polaków z ZSRR skomunizowanych niemal zupełnie. Wielu z nich brało udział w wojnie domowej w Hiszpanii. Jest to element słaby pod względem wartości wojskowej i kulturalnej, ale mocny komunistycznie. Na nich i na Żydach zajmujących przeważnie stanowiska oficerów polityczno-oświatowych opiera się akcja komunizowania żołnierzy.

W Sowietach pozostały ogromne rzesze Polaków. W Rosji europejskiej opieka amerykańska jako tako polepszyła ich los. / Azji cierpią oni wraz z całą ludnością ogromny niedostatek. Obecnie na skutek zarządzeń Sowietów większość wywiezionych swego czasu Polaków wraca do kraju piechotą. Pierwsze rzesze dotarły już do obłasti Połtawskiej i Charkowskiej. Czy dotrą do kraju przed mrozami? Czy zdołają dojść wszyscy?

==OO==

PASZPORTYZACJA.

Odbywają się spisy ludności do paszportyzacji. Często bez protestu wpisują ludziom obywatelstwo ZSRR. Wzywamy wszystkich, aby żądali wpisywania obywatelstwa polskiego. Jeżeli nie chcecie utrudnić akcji Rządu Polskiego i dać argumentu na zgodę Sowietom na stan obecny ze strony ludności, żądajcie wpisania obywatelstwa polskiego.

Jeśli wam będą co innego tłumaczyć, mówcie, że przecież Wanda Wasilewska, Witos byli tutaj, a jednak są obecnie obywatelami Polski.

Walczcie o to!

Z ostatniej chwili: Na południu zajęto bez oporu Narbonne i Niceę, kompletnie zniszczono. Całkowite straty niem. we Francji wynoszą ponad 1/2 miliona żołnierzy, rozbite zostało 47 dywizji, zniszczono 3500 samolotów, 1300 czołgów, 20 tys. pojazdów mechanicznych, 300 okrętów różnego typu. Wojska sow. zajęły Ploesti, Buzan, Konstancę, zaś 31. VIII. wkroczyły do Bukaresztu. W ciągu 10 dni wzięto 179 tys. jeńców. Od 22. VI. wojska sow. wzięły 43 generałów do niewoli. Szefem sztabu marsz. Brauschitza miał zostać gen. Halder b. szef sztabu generalnego.

Skąpe wiadomości z konferencji waszyngtońskiej mówią o stworzeniu organizacji powojennej świata z własną milicją oraz o obsadzeniu przez komisje międzyalianckie wszystkich punktów zapalnych, aby się ustrzec przed faktami dokonanymi.

OO==OO

Na fundusz prasowy złożono w rb: Lis 50, Erka 50, Dobry 30, Lu 15, Oli 20, XY 50, Rzech 50, Kiliński 30, Jędruś 30, Dr. Eski 15 i papier, Halny 50, Plomba 30, Kora papier, Piekarnia 40, Mak 10, Kazia 5, 8 a 3, 8 a 3, Fundusz specjalny: Adam 5+7, Wasylko 10, Urwald 30, Brzoza 20, Mała 12, Wąż 25, Gawron 10.

OO==OO